

**УПЛЫЎ ФАРМАКАПРАФІЛАКТЫКІ ГЕПАТОЗУ
ПРАВЯРАЕМЫХ СВІНАМАТАК НА ШЭРАГ
ІХ ГАСПАДАРЧА-КАРЫСНЫХ ПАКАЗЧЫКАЎ
ПАСЛЯ АПАРОСУ**

С. У. ПЯТРОЎСКІ, канд. вет. навук, дацэнт
УА “Віцебская ордэна “Знак Пашаны” дзяржаўная акадэмія
ветэрынарнай медыцыны”
Віцебск, Рэспубліка Беларусь

Анаталія. Ва ўмовах свінагадоўчага комплексу для прафілактыкі гепатоза ў правяраемых свінаматак былі выкарыстаныя мельдоній- і арбідолзмязьчаючы прэпараты. Эфект, створаны дадзенымі прэпаратамі, дазволіў знізіць у прыплодзе жывёл доследнай групы колькасць мёртванароджаных парасят у параўнанні з кантрольнай групай. У доследнай групе свінаматак таксама было ўстаноўлена зніжэнне колькасці пасляродавых ускладненняў.

На свіней, што ўтрымліваюцца ва ўмовах свінагадоўчых комплексаў, негатыўна ўздзейнічае шэраг таксічных фактараў [1–3]. Гэта вядзе да развіцця ў жывёл (у прыватнасці, у свінаматак) комплексу дыстрафічных, некрабіятычных і некратычных змяненняў у тканках печані. У сукупнасці гэтыя парушэнні характарызуюць гепатадыстрафію (гепатоз) [4]. Вядома, што ўзнікаючы ў свінаматак гепатоз негатыўна ўплывае на іх гаспадарча карысныя паказчыкі [5, 6].

Прафілактыка гепатозу павінна грунтавацца як на агульнагаспадарчых мерапрыемствах (кантроле за наяўнасцю тых ці іншых таксінаў у кармах, павышэнні якасці кармлення і ўмоў утрымання свіней), так і на фармакапрафілактыцы.

Мэтай нашай працы стала вывучэнне ўплыву мельдоній- і арбідолзмязьчаючых прэпаратаў на некаторыя гаспадарчыя паказчыкі, якія характарызуюць стан нованароджаных парасят і свінаматак пасля апаросу.

Для рэалізацыі дадзенай мэты ва ўмовах участка ўтрымання паросных свінаматак былі сфарміраваныя тры групы правяраемых свінаматак за месяц да меркаванага апаросу (кантрольная (К), базавая (Б) і доследная (Д)) па 10 жывёл у кожнай. Пасля апаросу былі ўлічаны агульная колькасць народжаных парасят, колькасць сярод іх мёртванароджаных і жывая маса пры нараджэнні. На пачатку правядзення выпрабаванняў і пасля іх заканчэння у свіней з кожнай

групы (па шэсць узораў з кожнай) была адабраная кроў для біяхімічнага даследвання. Атрыманыя вынікі падцвердзілі высокую прафілактычную эфектыўнасць схемы, выкарыстанай у доследнай групе, у дачыненні да папярэджання ўзнікнення гепатоза ў правяраемых свінатак.

Умовы кармлення і ўтрымання правяраемых свінатак былі аднолькавымі. Рознымі былі схемы апрацоўкі свіней у кожнай з груп. Усе апрацоўкі свіней кантрольнай групы праводзіліся ў адпаведнасці з планам ветэрынарных мерапрыемстваў, прынятым на комплексе. Свінаматкам базавай групы акрамя гэтага рабіліся ўнутрымышачныя ін'екцыі прэпаратаў Алігавіт і КМП-М. Жывёлам доследнай групы, акрамя таго, ўнутрымышачна ўводзілі прэпараты Мелравет і Ветбідол. Гэтыя лекавыя сродкі вырабляюцца на ТАА “Рубікон” (г. Віцебск, Рэспубліка Беларусь). Іх дзеючыя рэчывы – мельдоній (Мелравет) і арбідола гідрахларыд (Ветбідол). Вызначана метабалічнае, кардыяпратэктывнае, антыгіпаксічнае, адаптацыйнае дзеянне для мельдонія, а для арбідола – супрацьвіруснае і імунамадулюючае.

Пры сукупным ужыванні дадзеных прэпаратаў адбываецца нармалізацыя метабалізму ва ўсім арганізме і, у прыватнасці, у тканках печані. Усе выкарыстаныя ў эксперыменце лекі зарэгістраваныя ў адпаведнасці з заканадаўствам і выкарыстаны згодна з інструкцыямі па ўжыванню.

Інфармацыя аб стане прыплоду свінатак розных груп прыведзена ў табліцы.

Стан прыплоду правяраемых свінатак

Паказчык	Групы правяраемых свінатак		
	К	Б	О
Колькасць народжаных парасят, жывёл	138	152	143
Колькасць жывых парасят, жывёл/%	131/94,9	145/95,4	141/98,6
Колькасць мёртванароджаных парасят, жывёл/%	7/5,1	7/4,6	2/1,4
Сярэдняя жывая маса гнязда пры нараджэнні, кг	132,31	147,9	141,00
Сярэдняя жывая маса аднаго парасяці, кг	1,01	1,02	1,00
Посляродавы ўскладненні ў свінатак, жывёл/%	8/80	4/40	1/10

Як вынікае з дадзеных табліцы, правядзенне прафілактычных мерапрыемстваў у доследнай групе не паўплывала ні на агульную колькасць, ні на масавыя паказчыкі парасят. Але ў доследнай групе свінатак адбылося павялічэнне колькасці парасят, нарадзіўшыхся жывымі. Павялічэнне склала 3,7 п. п. ў параўнанні з паказчыкамі

кантрольнай групы (у базавай групе розніца склала 0,5 п. п.). Таксама выкарыстання з прафілактычнай мэтай Мелравет і Ветбідол дазволілі знізіць колькасць пасляродавых ускладненняў (вультыта, вестыбуліта, метрыта і г. д.) у свінаматак (на 70 п. п.). У базавай групе зніжэнне колькасці пасляродавых ускладненняў склала толькі на 40 п. п. Вызначаныя змяненні абумоўлены нармалізацыяй функцыянавання сардэчна-сасудкавай сістэмы ў свінаматак, забеспячэннем паступлення ў печань адекватнай колькасці кіслароду. Вынікам гэтага магло стаць захаванне на высокім узроўні сінтэтычных працэсаў у парэнхіме печані, што абумовіла высокае энергетычнае забеспячэнне радавой дзейнасці. Акрамя таго, стымуляцыя натуральнай рэзістэнтнасці і імуннай рэактыўнасці арганізма свіней пры комплексным выкарыстанні Ветбідола і Мелравета дазволіла паменшыць таксічны ўплыў на печань прадуктаў жыццядзейнасці рознага роду мікраарганізмаў.

Праведзеныя даследаванні паказалі, што выкарыстання з мэтай прафілактыкі гепатоза ў правяраемых свінаматак прэпараты Ветбідол і Мелравет забяспечваюць зніжэнне ў прыплодзе колькасці мёртванароджаных парсят, а таксама памяншэнне выпадкаў развіцця пасляродавых ускладненняў. Вызначаныя эфекты дазваляюць знізіць затраты на лячэбныя мерапрыемствы і павысіць эканамічную эфектыўнасць выдзення прамысловай свінагадоўлі.

ЛІТАРАТУРА

1. Панковец, Е. М. Патоморфологические изменения в печени и почках поросят под действием ДОНа и Т2 токсина / Е. М. Панковец, А. Л. Лях, А. О. Бульбаш // Ученые записки УО ВГАВМ: науч.-практ. журн. – 2021. – Т. 57, вып. 2. – С. 48–53.
2. Великанов, В. В. Интенсивность перекисного окисления липидов и активность антиоксидантной системы поросят при токсической гепатодистрофии / В. В. Великанов // Ученые записки УО ВГАВМ: науч.-практ. журн. – 2017. – Т. 53, вып. 1. – С. 39–41.
3. Сенько, А. В. Медикаментозные поражения печени у поросят / А. В. Сенько, В. В. Емельянов // Ветеринарная медицина Беларуси. – 2001/2002. – № 4/1. – С. 30–31.
4. Курдеко, А. П. Патоморфологические изменения у свиной при гепатодистрофии / А. П. Курдеко, А. И. Жуков, А. В. Сенько // Проблемы сельскохозяйственного производства в изменяющихся экономических и экологических условиях: материалы Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 25-летию Смолен. с.-х. ин-та: в 4 ч. / Смолен. с.-х. ин-т. – Смоленск: 1999. – Ч. 4: Общая биология и ветеринарная медицина. – С. 159–161.
5. Курдеко, А. П. Состояние приплода, рост и развитие поросят при гепатопатиях свиноматок / А. П. Курдеко, Н. К. Хлебус, Е. И. Большакова // Изв. Самар. гос. с.-х. акад. – 2022. – № 2. – С. 54–60.
6. Пятроўскі, С. У. Гепатопаты свінаматак: макра- і мікраскапічныя змяненні ў печані і некаторыя паказчыкі прадукцыйнасці / С. У. Пятроўскі, А. І. Бальшакова, А. І. Жукаў // Ученые записки УО ВГАВМ. – 2023. – Т. 59, вып. 4. – С. 35–42.